

Terör Hareketlerinin Anatomisi ve Psikolojik Etkileri

İçeriği Yazan: [İhsan SEFER](#) [1] Zaman: Pzt, 17/10/2011 - 20:44

"Sürekli olarak kendini savunma durumunda bulunmaktan daha kötü bir kader yoktur, çünkü her an korku içinde olduğunuzu gösterir." - Julius CAESAR (M.Ö. 100-44)

İlk Örgütlü Teröristler

Zamanında İsfahan'da yani İran bölgesinde bulunan Selçuklu Devleti'nin ünlü veziri Nizam ül-Mülk, devletin sınırları içinde yaşayan bir tehdidin farkına vardı. Devletin kuzey bölgesinde İslam ile mistizmi birlikte yaşatan bir mezhebin mensupları yaşıyordu: **Nizari İsmailiye Mezhebi**. Mezhebin lideri konumunda **Hasan SABBAH** bulunmaktaydı. Mezhebin mensupları, devletin toplum üzerindeki sıkı kontrolünden ötürü dışlanmış kişilerden oluşuyordu. Örgütlenmelerini ve ibadetlerini o kadar gizli yapıyorlardı ki devletin onları takip etmesi olanaksız kalıyordu. Bu gizlilik sayesinde **mezhebin mensupları** devletin önemli kalelerine sızmışlardı.

Vezir Nizam ül-Mülk, bu tehdidi saf dışı bırakmak amacıyla mezhebin elinde olduğu kalelere iki ordu gönderdi, fakat savaş çıkmaz bir hal alınca orduları geri çekti. Vezir, İsfahan'dan Tahran'a yolculuğu

sırasında kendisine yaklaşan bir Sufi tarafından hançerlenecek ve sonucunda ölecekti. Daha sonra bu sufi, kendisini yakalayanlara Hasan'ın adına bunu yaptığı itiraf edecekti.

Devletin sultanı da bir müddet sonra ölünce, ülke kaosa sürüklendi. Çünkü sultanın arkasından gelecek olan kişiye yol gösterecek becerekli bir vezir yoktu.

Daha sonraki yıllarda başa geçen Sultan Muhammed Tapar'ın adamları ise yine aynı yöntemle; yolda, kalabalığın arasında hançerlenerek öldürüldü. Gündüz vakti, halkın içinde üst düzey yöneticilerin katledilmesi halkı ve devlet kademelerini paniğe sürükledi. Yakalananlardan sonuç alınmıyor, devlet yöneticileri arasında kuşku artıyor, itiraf eden bazı İsmailiyelerin sözlerine inanılamıyordu.

İşlenen suçlardan dolayı devlet, toplum üstünde bir baskı uygulamaya başlamıştı. Amaç; İsmailiye mezhebinin hareketlerini kısıtlamak güvenliği artırmaktı, fakat halk bu durumdan huzursuz olduğu için mezhebe yeni kişiler katılıyor, zayıflamak yerine güçleniyordu. Estirilen terörün insanlar ve yetkililer üstünde inanılmaz bir etkisi vardı. Paranoyadan düşünme yetilerini kaybetmişlerdi.

"Paranoyak olmanız takip edilmediğiniz anlamına gelmez."

Sultan Sencer, bu mezhebi yok etme girişimleri sırasında aldığı önlemler, devlet yöneticilerini saran paniğin ne boyutta olduğuna örnektir. Sultan Sencer, sürekli olarak kaldığı yeri değiştiriyor, yanına sadece en yakınları giriyordu. Sultan Sencer bir sabah uyandığında yatağının yakınında, toprağa saplanmış bir hançer gördü. Sultan Sencer'i korkuya sevk eden durumlar, onun İsmailiye Mezhebiyle barış yapmasına dek gitti.

O zamanın insanları bunlara Haşhaşiler adını vermişti. (*Arapça haşhaş sözcüğünden türetilmiştir.*) Batıya **"assassin"** (*suikastçi*) olarak aktarılmıştır.

Toplumsal psikolojisi üzerinde bu kadar etkili olan olayların yöntemi aslında oldukça basitti: Sabbah, düzensiz ve plansız cinayetler işliyordu. Devletin istihbaratı, disiplinli ve sabırla çalışan bu örgüte karşı biçare kalıyordu. Bu durum şu söze çıkar: **"Bilinmeyen ve görünmeyen insana daha korku verir."** Halkın ve yöneticilerin paniği bu yüzdendi.

Sabbah, devletin kalbine girerek hiyerarşinin her yerinde olduğu izlenimini yaratmayı başarmıştı. Oysa sayıca az ve kırılgan bir yapıya sahip bir örgüttü. Toplum genelinde korku yaratmasına etken olan bir neden daha: Lider ve kadrosunun rastgele öldürülmesiydi. Dikkat etmek gerekir ki hem lider ve kadrosu suikaste kurban gidiyor, toplumun zihninde bir şok oluşuyor hem de plansız bir katletme metodu olduğu için ölüm korkusu devleti sarıyordu.

"Dengesini yitiren zihinlerin düşmesi zor değildir."

İhsan SEFER

Terör olaylarında şiddetle tepki göstermek, toplumun o olaydan ötürü paniğe kapıldığını gösterir. Bir strateji etrafında birleşmeyip salt tepki ile yetinmek güçlü olmanın göstergesi olamaz, bu zayıflığın belirtisidir. Bugün terör olaylarını tertipleyenlerin acemi olmadıkları aşikardır. Burada kastettiğim herhangi bir terör örgütü değildir, bizzat onu taşıyan olarak kullanan güçlerdir. Terör sayesinde geri planda kalan hedef güç, toplumda istediği **etkiyi ve tepkiyi almaktadır.**

"Haşhaşiler sayıca azdı fakat odak noktalara indirdikleri darbelerle bir devleti titretmeyi başarmışlardır."

Türkiye'de tesadüf diyemeyeceğimiz terör olaylarının zamanlamasına değinelim. Türkiye'de artan terör olayları sonucunda toplumda meydana gelen panik ve öfkeyi ustaca kullanan hükümet ve basın, Suriye'nin PKK ile olan ilişkisine de parmak basıyordu. Basında çıkan haberler toplumu bilinçli olarak kışkırtmaya yönlendirildiğinin açık delilidir. PKK'ya Suriye'den destek verildiğinin üstüne basa basa söylenmesi, bu durumda TSK'ya yüklenen pozisyon ve Suriye'nin buna karşılık savunma pozisyonu alması gibi durumlar ana konuyu kavrama açısından bir örnek.

"Zafer öldürülenlerin değil, korkutulanların sayısı ile kazanılır."

Arap Atasözü

"Şok yaratan etkiler belki bedenimize dokunmaz, ama komşumuza ulaşmıştır. Suçlanacak bir şey yok, fakat herkesin konuşacağı bir şey var."

The I Ching, Çin, M.Ö. VIII. YY.

Misal: Bir bölgenin düzenli aralıklı bombalanması sonucu, bölgede yaşayan insanların duyarsızlaştığı görülecektir. Fakat, bombalama işlemi belirsiz olursa bu durum insanlarda paniğe ve korkuya neden olacaktır.

Teröristin amacı, yarattığı paniğin dalgalarını büyütmek ve kamuoyunun dikkatini çekmektir. Genelinde, savaştığı güçle orantı olarak aşağı seviyede olduğu için, karşı taraftan daha az kaybedecek şeyi vardır. Az kayıpla büyük etki yaratmak teröristin ülküsüdür. Psikolojik anlamda, şiddet kullanımıyla panik ve dehşetin yayılması politik değişiklikler için uygun zemin hazırlar.

Terör stratejisinin temeline indiğimizde, teröristlerin siyasi taban ve halk tabanı ile bütün olamayışı onun zayıf halkasını oluşturur. Teröristlerin halktan koptuklarını vurgulamak, siyasilerle arasındaki bağlantıyı kesmek onlara indirecek darbe stratejisinin bir parçası olabilir.

Toplumu kutuplara bölmek teröristlerin amaçlarından birisidir. Teröristlerin verdiği zarar aslında maddiyattan çok maneviyatadır. Bu yüzden, yöneticilerin güç gösterisi yapmak yerine ilk önce toplumun kapıldığı duygu selini kontrol etmesi gerekir.

"Terörizmin gerçek gücü, tersine çevirmelerin denetlenemeyen zincirleme tepkisinde yatar."

The Spirit of Terrorism, Jean BAUDRILLARD, 2002

"Örgütün içinde kendi bireysel kimliği yok olan terörist zamanla daha saldırgan olmaya başlar. Bu durum terör örgütü için olumlu bir olaydır. Terör eylemlerinin süreklileşmesi, mensupların kendilerini suçlu hissetmelerine engel olduğu için eylemler sürekli olarak gerçekleştirilir. Gelecekte olabilecek bir kayıpla ilgili yaşanan gerginlik ve sıkıntıyı önlemenin en önemli yollarından biri ise sürekli eylemdir. Yani terörist saldırarak kendini korumuş olmaktadır Örgüt üyesi için bağlı olduğu fikir uğruna ölmek kutsal bir durumdur." (1)

"İnsan psikolojisi ile yakından ilgili olan terörizm kavramı çeşitli tanımlamaların ardından zihinlerde yer etmeyi başarmıştır. Büyük kitleleri etkileme ve onlara negatif dinamizm kazandırma potansiyeli ile etkili bir silah görünümü sergilemektedir. Yapılan bir terör eylemi ile birlikte toplumlarda oluşan ilk algı 'şok' durumudur. Eylemin etkileme isteği, şiddeti ile birleşince karşısında muhatap olan kitle yaşadığı şokunda etkisiyle terörün yönlendirmek istediği noktaya doğru yönelir. Şokun etkisi yavaş yavaş geçmeye başladıktan sonra verilen yeni tepki bir kızgınlık durumudur. Kızgınlık, muhatap(lar)ın duyduğu ve duyacağı haberler ile birlikte nefret krizine doğru yönelmektedir. İşte bu noktada psikolojik savaş kavramı devreye girmekte ve terörden etkilenmiş olan toplumun hassas noktalarını ortaya çıkarmakta ve toplumu kışkırtmaktadır." (2)

"Yapılan terör eylemi bütün bir topluluğa mal edilirken, karşı tarafta oluşan dışlanmışlık duygusu aynı ülkede yaşayan farklı unsurları birbirinden daha da koparmaktadır. Bunun yanı sıra provokasyona uğrayan bütün duygular akıl davranışı olumsuz yönde etkilerken, toplumda bir infial yaratmaktadır. Kızgınlık, sinir harbi, öfke, nefret ve daha birçok olumsuz duyguyu bünyesinde barındıran kitleler birbirlerini anlamazken, düşmanlıkları artar ve yaşanan bu süreç kanlı bir atmosfere doğru sürüklenir. Terör eylemleri toplumlara korku ve telaş gösterir. Eylemlerin ardından ortaya çıkan görüntüler, toplumları endişeye sevk ederken, güvenlik duygusunu maksimum seviyeye çıkartır. Güvenliğini sağlama içgüdü ile hareket eden toplumlar, birbirlerine güvenmemeye başlarlar. Çünkü her an tehdit algılaması ile yaşamaktadırlar. Kimseye güvenmeden, herkesi düşman ya da tehdit algılamasına koyarak yaşamını sürdürmeye çalışan kitleler tüm enerjilerini korunmaya ayırırken dünyalarını küçültmekte, ayrıca kendi içerisinde farklı olan unsurlara tahammül gösterememekte, içine kapanık toplumlar meydana gelmekte ve bir arada yaşabilme şansı terörizm sebebiyle

azalmaktadır." (3)

"nerde"ki terörün biraz öncelikle toplumsal gelişimin bugün bize verdiği bir kavram var: "DEVLET" kavramı. Bir siyasi dünya haritası mı? elinizde aldığınızda alt alta yanyana düzüm ve sınırlar? çözümleri olan "devletler" görürüz. Sorulması gereken soru şu: Sınırlar? belli olan ve bir dizi kapılarla birbirine bağlanan bu dünyada ne dereceye kadar güvenliyiz? Güvenliğin olmadığı bir dünyayı biliyoruz, evet, o halde şu soruyu sorabiliriz: Güvenli bir dünyada tehdit ne? göze alırken bunun derecesi nedir?

İhsan SEFER

[ihsan.sefer@politikadergisi.com](mailto:ihсан.sefer@politikadergisi.com) [2]

Kaynakça:

1-<http://www.tuicakademi.org/index.php/kategoriler/diger/1911-teror-ve-psikolojik-boyutu> [3]

2-http://www.bilgesam.org/tr/index.php?option=com_content&view=article&id=597:psikolojik-sava-teknii-olarak-terorizm-teror-eylemleri-ve-toplum-kontrolue&catid=122:analizler-guvenlik&Itemid=147 [4]

3- A.g.e.

4- Greene Robert / Joost Elffers - 33 Stratejide Savaş

Yorumlar

Terör ve Türkiye

İçeriği Yazan: Mehmet ÇAĞIRICI Zaman: Cum, 28/10/2011 - 12:52

Yazar tarihten verdiği örneklerle terörün psikolojik bir silah olduğunu anlatmaya çalışmış. Bu tesbitte sanırım hepimiz aynı fikirdeyiz. Terörün günahsız ve masum insanların yaşam ve sağlık haklarına saldırarak toplumda "Korku ve Panik" yaratmak olduğu ortada. Terör olaylarına tanık olmuş veya maruz kalmış insanların ilk tepkileri doğal olarak elbette "Şok, Kızgınlık, öfke ve nefret" olacaktır. Ancak toplumsal ve akıllı bir varlık olan insan çevresindeki olup biten bütün olaylara önce "duygusal" tepki gösterse de, sonradan sakinleşince bu soruna "akılcı"(rasyonel) çözümler üretmek durumundadır.

Terör konusunda asıl yoğunlaşmamız gereken noktada da burası olmalıdır. Evet; terör insanların güvenlik duygusuna yönelik bir psikolojik silahtır. Ölüm ve dehşet saçan, korkutmak ve yıldırma isteyen bir silah! Ancak her silahı kullanan bir özne ve öznenin de bu silahı kullanmasının bir amacı vardır. Önemli olan terör silahını kim, niçin kullanmaktadır sorusuna doğru yanıt bulmaktır.

Ülkemizle bağlantısı içinde ve güncel bir konu olarak terör silahını PKK kullanmaktadır. Ama PKK'nın kendisi de aslında "siyasal bir silah"tır. Sayın İhsan SEFER'in dediği gibi terör uygulayan güç aslında taşerondur. İpler başka güçlerin elindedir. Yani demek ki siyasi olarak terörün gerçek öznesi görünmeyen, kendi elini kanla kirletmeyen güçlerdir. Bu gücün adını koyalım: Emperyalizm!

Şimdi de neden emperyalizm PKK terör örgütünü ülkemize ve masum yurttaşlarımıza karşı korku ve dehşet saçmak için kullanmaktadır sorusuna yanıt bulmamız gerekir. Aslında bu sorunun yanıtı da çok basit. Çünkü bu sorun emperyalizmin karakterinden kaynaklanan bir sorundur. Türkiye bu emperyalist karakterle Kurtuluş Mücadelesinde zengin deneyimler yaşamış bir ülkedir.

Emperyalizmin amacı, içinde ülkemiz Türkiye'nin de bulunduğu Ortadoğu ve Körfez bölgesini kendi kontrolü altına almak. Neden? çünkü bu bölge Petrol, gaz, su vs. gibi onların istediği enerji ve hammadde kaynakları bakımından çok zengin olduğu gibi, aynı zamanda da Suveyş Kanalı, İran Körfezi gibi kıtalar arası büyük nakliyatın merkezidir. Bu nedenle emperyalizm bölgede Türkiye, Irak ve İran gibi kendi başına buyruk, ekonomik, siyasi ve askeri olarak güçlü devletler istemiyor. Ayrıca Türkiye'ye karşı Kurtuluş mücadelesinden kalan bir de kuyruk acısı var tabii.

Irak'ı iki kez fiilen işgal edip bölmeye çalıştı. Sırada Türkiye ve İran var. Bu ülkeleri bölmede en önemli bahanesi ve aracı ise "Kürt" milliyetçiliğidir. Çünkü bölgede kurulacak bağımsız bir Kürt devleti hem Irak'ı, hem İran'ı ve hem de Türkiye'yi bölüp parçalayacaktır, hem de kendisine İsrail gibi, Katar gibi, Suudi Arabistan gibi köpek kadar sadık devlet ve üsler sağlayacaktır. Kısaca her zamanki bilinen emperyalist "Böl ve yönet!" politikası bu bölgede de uygulanmaktadır. Onun için Türkiye'de ve bölge ülkelerinde Kürt milliyetçiliğini "Kürt Sorunu" başlığı altında kışkırtmaktadır. Kürt meselesini kendisinin ve işbirlikçisi büyük sermayenin denetimindeki medya ile her gün beynimize adeta çakmaktadır. PKK'ya ise sadece bağımsız devlet kurma hayallerinde umut ve cesaret vermekle kalmıyor, herkesinde bildiği gibi, Irak'ı işgal ederek ona üs sağladı, silah, cephane, bombalarla donattı ve nihayet enformasyon ve lojistik destekle onu halen terörde cesaretlendiriyor.

Özetle korkunun ecele faydası yok ama aklımızı kullanırsak bu insanlık düşmanı terör belasından pekala kurtulabiliriz. Bunun için en başta Terörün arkasındaki gerçek gücün emperyalizmin iki yüzlü, kötü niyetli politikalarının olduğunu halkımıza anlatmaktır. Gerçekleri öğrenen halkımız emperyalizmin de terörün de hakkından gelecektir. Biz, tarihimizde bunu becereceğimizi bir kez kanıtlamamış bir ulusuz! Bu özelliğimiz asla unutulmamalıdır.

- [Toplumsal](#) [5]

Kaynak URL (12/05/2024 - 19:13 tarihinde yazdırıldı):

<https://politikadergisi.com/makale/teror-hareketlerinin-anatomisi-ve-psikolojik-etkileri>

Bağlantılar:

[1] <https://politikadergisi.com/pd-uye/ihsan-sefer>

[2] <mailto:ihsan.sefer@politikadergisi.com>

[3] <http://www.tuicakademi.org/index.php/kategoriler/diger/1911-teror-ve-psikolojik-boyutu>

[4] http://www.bilgesam.org/tr/index.php?option=com_content&view=article&id=597:psikolojik-sava-teknii-olarak-teroerizm-teroer-eylemleri-ve-toplum-kontrolue&catid=122:analizler-guvenlik&Itemid=147

[5] <https://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/toplumsal>